

KJAK

Eyðgunn Samuelsen
løgtingskvinna

Kommununnar gyltan møguleika

Nú eldraðkið verður lagt út til kommununnar at umsita 1. januar, hava tær ein gyltan møguleika at skipa økið av nýggjum. At skipa eldrarøktina soleiðis, at tænanastan og fakligheitin verður sett ovast á breddan. At heitar hendur hava hægstu raðfesting.

Vit hava seinnu árinum havt nógv órógv um eldraðkið, ov lítil játtan, ov nógv tíð til umsiting og skráseting og ein rúgva av starvsfólki, ið hava roynt at gjørt sítt besta og runnið skjótari fyri at náa tær uppgávur, ið alsamt minni tíð er til. Tænanastan til okkara eldru borgarar er vorðin standardiserað, so-

leiðis, at tað eru nøkur fá tilboð at velja ímillum, og hevur tú ikki tørv á júst hesum tilboðum, so hevur tænanastan onki at bjóða tær. Hevur tærvurin til dømis verið gerandisrehabilitering, at gjørt verður reint ella keypt inn, so hevur hetta, nærum, ikki borið til.

Skráseting byggir á misálit

Ein kann spyrja seg sjálvan, hví skal meginparturin av teim dýrabæru minuttum, ið ein eldri kann fáa í heimarøkt brúkast til skráseting. Ikki minst, tá ið vit hava í huga, at starvsfólkini eru útbúgvin

og tí hava førleika at meta um, um Maria orkar í bað í dag, ella heldur skal bíða til í morgin. Ístaðin hevur eitt rokniark avgjørt, at Maria skal í bað í dag, av tí einføldu orsök, at tað er mikudagur.

Lat okkum byggja skipanina upp á álit og heitar hendur, ið sleppa at brúka sína fakligheit og geva tað røkt, ið brúkarin hevur tørv á í dag, uttan mun til hvat rokniarkkið sigur.

Góð arbeiðsviðurskifti skapa trivna

Fleiri kanningar hava víst, at nógv av teimum ið starvast í eldrarøktini ynskja fleiri

arbeiðstímar enn tey fáa. Sum nú er, eru vaktirnar styttrar og togaðir sundur við tí úrslitið, at heilsuhjálparin fær ein smábýttan arbeiðsdag og eitt tímatal, ið peningaliga als ikki røkkur til dagligu útreiðslurnar. Tað er eisini meira undantakið enn reglan, at hesi starvsfólkini fáa eitt fast starv. Fleiri noyðast tí at leita sær eftir fleiri stórvum við niðursettari tíð, fyri at fáa peningin at røkka. Hetta skapar strongd, eina stúran fyri ikki at fáa gjørt arbeiðið so væl sum ein ynskir og ein ótta fyri, hvussu ein skal klára seg, tá ið lønin ikki strekkir til.

Trivnaður millum starvsfólk gevur nøgdar brúkarar

Ein iløga í góð arbeiðsviðurskifti, er ikki bert ein iløga í nøgdsemi hjá starvsfólkunum. Tað er ein sannroynd, at starvsfólk, ið kenna seg vird, eru fús at spenna seg enn meira út. Tí vilja góð arbeiðsviðurskifti geva nøgdari brúkarar, tí brúkarin merkir, at hann fær eina betri tænastru. Er tað so, at 40 tímar arbeiðsvika er ov tungt til hetta yrkið, latið so arbeiðsgevaran og fakfelagið viðgerða henda spurningin. Vegurin til trivnað á

arbeiðsplássinum er, at lata fakligheitina og ikki rokniarkið stýra dagligdegnum, at skipa arbeiðið soleiðis, at starvsfólkini, so vítt gjørligt, fáa tað tímatal, ið tey ynskja, og at tey fáa møguleikan at menna seg í starvinum.

Møguleikin at loysa hesar spurningar liggur nú í hondunum á kommununum. Tað er mín inniliga vón, at tær fara at bróta upp úr nýggjum, og bæði vænti og vóni eg, at vit komandi ár fáa eina nýggja eldrarøkt, har trivnaðurin hjá bæði brúkarara og starvsfólki er í hásæti.

Súsanna Olsen, forkvinna
Vegna Sinnisbata

Sinnisbati undrast og stendur spyrjandi

Tað kom óvart á okkum, sum hjá so nógvum øðrum, tá ið vit frættu, at leiðandi yvirlæknin á Psykiatriska Deplinum, Tórmóður Stórá hevði tikið umsókn sína, til egið starv, aftur. Starvið sum hann hevur røkt seinastu 8 árin.

Sinnisbati hevur ikki innlit í sjálvt málið, og hvørjar niðurstøður sjúkrahúsleiðslan hevur gjørt sær. Men vit skilja væl, at Tórmóður Stórá, umhugsar sína stöðu. At lýsa eitt starv leyst at søkja einaferð enn, er eftir okkara tykki ein ábending um, at leiðslan metur, at umsøkjjarin ikki er tann best skikkaði? So kann ein vísa til siðvenjur, princip og aðrar subtilar grundgevingar, sum ein vil – hesar grundgevingar frá sjúkrahúsleiðsluni eru torfórar at skilja, og skilja vit væl hesa útsøgn:

”Tórmóður Stórá sigur, at hann er ørkymlaður, sum stöðan er. Kann tað hugsast, at leiðslan vil hava ein annan profil í leiðarastarvið, er ein spurningur, hann hevur sett sær sjálvum”

Hvat er tað sjúkrahúsleiðslan væntar at fáa

burturúr at lýsa starvið leyst enn einaferð, meira enn at ”handheva” eitt princip? Slík principavgerð kann koma at kosta okkum nógv meira enn vit kunnu ímynda okkum. Hvat nú um Tórmóður Stórá tekur avleiðingarnar av, at misálit er víst honum? Hvat um eingin søkir fasta starvið sum leiðandi yvirlækni á Psykiatriska depilinum? Føroyskir psykiatarar, sum kenna mentan okkara, og sum eru skikkaðir til leiðandi yvirlæknastørv og depilsleiðslu, hanga ikki á trøðunum og vit eiga at vera eymjúk her í útjaðaranum av Europa. Fakfólk sum Tórmóður Stórá, og læknar serliga, er ein rættuliga mobil arbeiðskraft – Tórmóður Stórá kann vera Psykiatriska Depilin fyri uttan! Men kann Psykiatriski Depilin vera leiðandi psykiataran fyri uttan?

Psykiatriski Depilin hevur verið og er í bygnaðarbroytingum, har endamálið er at nútímansgera psykiatriina í Føroyum. Hetta hevur eydnaast, tó er enn eitt sindur eftir á mál. Psykiatriski Depilin (starvsfólk, borgarin og av-

varandi) eru við at finna seg til rættis í nýggja haminum og høpinum. Um tað er nakað sum Psykiatriski Depilin IKKI hevur brúk fyri beint nú, so er tað ikki at hava eina leiðslu. Broytingarleiðsla er altíð ein avbjóðing bæði fyri leiðslu og tann ið ein leiðir.

Síðani nevnda fráboðan var almanna kunngjörd, hevur verið boðað Sinnisbata frá, at borgarin, ið hevur tørv á røkt og viðgerð hiðani, er rættuliga ótryggur. Fleiri dømi eru um at hesi ringja og spyrja hvat nú við okkum? Onkur ferð enntá so vítt, sum at spyrja: ”Skulu vit nú til Danmark aftur til viðgerð?” Hetta er ein óneyðug ørkymlan at útseta borgarar fyri, sum frammanundan hava tað svárt.

Sinnisbati vil heita so inniliga á allar partar um at endurskoða stöðuna og finna eina virðiliga loysn, sum hevur fokus á borgaran, ið hevur tørv á ”stabilum” viðurskiftum á Psykiatriska Deplinum - borgarin, ið hevur tørv á viðgerð er tilverugrundarlag Sjúkrahús- og Heilsuverksins.

Hanus
Vang

Minnisbrot frá B36-belfasttúri 4. - 8. juli 2014

Vit bæði fóru við henda túr saman við eini seksti góðum fólki. Búðu á Hilton.

Vit høvdu næstan trýggjar dagar at ráða yvir, og vit vóru tveir ferðamannatúrar við taksabilum og hugfarsligum sjaførur. Sjálvandi gingu vit eisini sjálvi í býnum. Vitjaðu handlar og onkra pub.

Fyrsti túrurin var sunnudagin, og koyrdu vit runt og hugdu eftir søguligum plássum frá óloysiliga stríðnum, ið á ein hátt hevur vart síðani innrásina av mest skotum, sum við hervaldshjálpi róku katolikkarnar út í hagan og tóku alla tað góðu jørðina.

Í lötuni er hampuliga friðarligt, men sum ferðaleiðarin segði, so er stríðsmálið óloyst og krígsvandin úlmar altíð.

Millum trý og fyrtúsund fólk eru deyð av krígssávm seinastu fjøruti árin.

Katolikkarnir vera nevndir unionistar, tí teir vilja leggja saman við Írlandi. Protestantarnir kallast loyalistar og orangistar, tí teir vilja onga ríkisrættarlaga broyting hava, og fáa hjálp frá eingilsku herinum tá á stendur.

Í hesum døgum riggaðu Orangistarnir til skrudgonguna 12. juli. Tað er hvørt ár. Eisini riggaðu teir til bál ymsa staðni í býnum. Hetta vóru bál av plattum eini 10-15 metur høg, og nakað tað sama í grundflatu. Stórarbeiði. Leygarkvöldið skuldu bálini brennast, og ovast á bálið verur sett eitt írskt flagg!

Í øllum býlingum har protestantar bégva, flaggaðu tey á hvørjum steyra við Union Jack, eingilskum flaggi og Ulsterflaggi.

Leygardagin ætlaðu katolikkarnir sær at vera inni og bíða til provokasjónin hasar av.

Eitt vit sóu var ein stórir málaður húsaskjöldur. Myndin vísti ein ungan mann, sum var hetja og martýrur hjá orangistunum, tí hann var blivin skotin til deyðis, aftan á at hann hevði skotið og dripið fleiri enn 20 katolikkar.

Nakað uttan fyri Belfast er ein nokso stórir býur, har eingilsku hervaldið heldur til. Ein veldigur bygningur hýsir MI5. Njósaradeildin. Tey lokalu eyknevna býin Hollywood. Býurin kundi

eisini itið Little England.

Stríðið snýr seg als ikki um religiún, segði maðurin. Tað snýr seg um makt og pengar. Og at veiða blokk úr Englandi og EU!

Man hetta vera nakað, vit kenna til í Føroyum!

Annars er arbeiðsloysi methøgt. Serliga hjá katolikkunum.

Man norðuríriska kreppan vera óloysilig?

Tað sýnist so, men katolikkarnir fáa væl av børnum aftur í móti protestantunum, so um ikki so mong ár vera teir í meiriluta, og fara tá at krevja innliman í Eire.

Spennandi verður. Túrurin endaði so við dystinum ímillum Linfield og B36. Okkara menn vóru knáir og raskir, og taptu ikki. Javnleikur 1-1. Men við eitt lítið sindur av hepni so kom B36 víðari í kappingini! Á katólskum pubbum hildu tey við B36, tí Linfield er protestantiskt.

Men stuttligt og deiligt var at merkja, at vit kanska 60 føroyingar vunnu áskoðaradystin. Teir kanska 1500 Linfieldfjepparar muntu lítið aftur í móti.